

Поводом 260 година постојања манастира
Успења Пресвете Богородице у Даљској планини

Даљска водица – најлепши бисер Осечко-пољске и барањске Епархије

Марина Марић

„Нашем народу фали да се обожи и оцркови,
а најбоља места за то су манастири јер у њима влада
дух преображења и препорода. Овде се човек сусреће
са Богом на свој личан начин.“

Епископ осечко-пољски и барањски Херувим

Манастир Успења Пресвете Богородице у Даљској планини једини је манастир у Епархији осечко-пољској и барањској, која је једна од Епархија новијег датума у СПЦ. Основана је 1991. године, након заседања Светог Архијерејског Сабора, припајањем Источне Славоније, Западног Срема и Барање. Манастир Успења Пресвете Богородице у народу је познат и као манастир Водица, због чудотворног извора лековите воде испод којег се налази чардак који је подигао Патријарх Јосиф Рајачић 1899. године. Са досељавањем Срба на просторе Славоније (у Великој сеоби коју је предводио Патријарх Арсеније III Чарнојевић), јавља се потреба за оснивањем храма. Тако је 1758. године изграђен манастир Даљска водица, који постоји пуних 260 година. Првобитна светиња је била једнобродна грађевина малих димензија са звоником у западном делу храма. Као посебна драгоценост манастира издваја се богато украшен и изрезбарен иконостас из 18. века са 36 икона који се чува у Музеју СПЦ у Београду. У питању је рад уметника Бачевића и наме-

ра садашњег братства је да иконостас поврати у светињу када се за то стекну услови.

Највеће страдање светиња је претрпела за време Другог светског рата, када је у потпуности срушена. Након рата, светиња се обнавља. Нова црква је сазирана у српско-византијском стилу са једном куполом, више налик капели него манастиру. Заједно са црквом, обновљен је и олтар на отвореном, као и чардак, односно конак.

Данас се манастир налази на великом имању, у непосредној близини Дунава. Изнад светиње је велики конак, а између конака и манастира се налази олтар на отвореном, уклесан у брдо. За Велику Госпојину, манастирску славу и Преображење Господње, манастирски сабор, ту се, под отвореним небом служи Света Литургија и поје у славу Господа.

Манастир је имао тешку историју, више пута је рушен и обнављан. А прву већу духовну и материјалну обнову је доживео за време Патријарха Георгија Бранковића (1830–1907). До 1991. године, када се упокојила последња монахи-

ња – мати Анастасија, манастир је био женски, а након те године постаје мушки. Игуман светиње, отац Херувим (новоизабрани Епископ осечко-пољски и барањски), каже за „Православље“ да манастир никада није имао велико братство или сестринство нити развијен монашки живот. До почетка Другог светског рата није забележено да је било монаха. Позната су само имена свештеника који су служили Литургије за велике празнике. „Без обзира што манастир нема богату монашку традицију, планирамо да ове или следеће године обележимо велики јубилеј – 260 година постојања богомоље, али и да оформимо братство“, каже игуман Херувим, који је из далматинског манастира Свете Недеље у Оћестову дошао у Даљску планину. „Надам се да ће манастир још више заживети, јер је потребан овом народу и верујем да ће бити њихов духовни оријентир“, каже игуман Херувим који је један од двојице монаха у манастиру. „Са мном је и отац Јован, али он је сад на студијама. Надам се да ће се братство умножити и да ћемо на неки начин моћи организованије да се бавимо манастирском економијом и духовним развојем манастира“, каже отац Херувим. Имање око светиње је веома велико и право је чудо како је све сређено, трава покошена, стазе почишћене, башта уредна. „Богу хвала, помаже нам доста људи, хоће да помогну. Да није њих, не би ни манастир изгледао овако достојанствено“.

Новоизабрани Епископ осечко-пољски и барањски Херувим је рођен у Вуковару, али је свој монашки пут почео у манастиру Крка, у Епархији далматинској, а наставио у манастиру Свете Недеље у Оћестову где је оформио братство, наставио богослужбени живот и устројио манастирску економију. Иако је млад монах, његов монашки пут обележиле су две многостарадне Епархије СПЦ – далматинска и осечко-пољска и барањска. „Обе Епархије су мученичке, и то је у духу СПЦ у Хрватској. „Сведочимо Христа кроз страдање и мучеништво које је народ претрпео на овим просторима. Тако је у свим Епархијама СПЦ у Хрватској“, ка-

же отац Херувим и додаје да се велики број људи окупља данас око својих светиња. „Свуда је њива Господња, а на нама монасима је да вршимо своју мисију, колико је у нашој моћи да народ окупљамо, да ширимо хришћанску љубав, то је једнообразност Цркве Христове, поготово у Хрватској“, истиче игуман Херувим.

У савременом друштву суштински проблеми се огледају у отуђености међу људима и недостатку међусобне љубави. Да је тако, сведочи и отац Херувим који каже да највише људи долази у манастир јер им је потребна утеха. „Ти људи траже Бога, они желе да се преобразе, да крену хришћанским путем“, каже отац Херувим, који подвлачи да већина оних који долазе у светињу није живела пре доласка у храм хришћанским животом. „Нашем народу фали да се обожи и оцркови, а најбоља места за то су манастири јер у њима влада дух преображења и препорода. Овде се човек сусреће са Богом на свој личан начин“, наглашава игуман Херувим. И заиста се човек сусреће са Богом у Даљској планини. Мирис зелене траве, багремова, жубор потока, цвркул птица и поглед на Дунав очарава оне малобројне поклонике из Србије и Републике Српске који долазе у светињу. „Надамо се да ће више људи долазити, да ће превазићи страх, јер сваки човек који долази са добром намером, њему су врата отворена“, каже игуман Херувим. „Овде људи могу слободно да се крећу, нема потребе за било каквим страхом. Нема никакве нетрпељивости од стране већинског хрватског народа. По питању међунационалних и међуверских односа, стање је нормално. То можемо да посведочимо сви који живимо овде“, каже отац Херувим који додаје да се и проблеми који се јаве, лако решавају. На пример, три сата вожње аутом, удаљен је манастир у Даљској планини од главног града Србије, а пут је одличан, изузев неколико километара лошијег пута који води директно до светиње. Најближи је град Даљ где се може видети барокна црква Светог Великомученика Димитрија из 1799. године са парохиским до-

У разговору за „Православље“, игуман Херувим каже да је Свети Владика Николај једном приликом посетио манастир Успења Пресвете Богородице у Даљској планини и да се у тој светињи зачео чувени „богомолачки покрет“. „Имамо слике из тог периода и и сведочанства људи који пишу да се сабрало више десетина хиљада људи и Владика Николај је био веома благодаран што је толико људи приступило покрету“, каже настојатељ светиње, отац Херувим.

Манастир Даљска водица

Родна кућа Милутина Миланковића у Даљу

мом из 1940. године. У порти светиње је сахрањено неколико Архијереја СПЦ, али и чланова породице Милутина Миланковића. У непосредној близини је и родна кућа овог великог научника, књижевника, математичара и инжењера. У оквиру куће се налази Културни и зnanствени центар са мноштво Миланковићевих личних предмета, фотографија, али и лабораторија где посетиоци могу на лицу места да виде како је научник открио неке од својих изума.

Новоизабрани Владика осечко-пољски и барањски позива све људе

добре воље да посете Даљску планину и манастир Успења Пресвете Богородице, на чију лепоту није остао ни имун велики Николај Велимировић. Игуман Херувим је закључио да Васкрс треба и мора да буде наш животни образац, печат нашега живота у Цркви Христовој. „Само тако постајемо истински сведоци на хришћанском путу. Где год да се налазимо и у каквим год животним околностима да смо, верујмо у Васкрсење, јер само је Христос победитељ таме и смрти“, рекао је новоизабрани Епископ осечко-пољски и барањски Херувим. ■■